HOOFDSTUK 1:
COMMUNICATIE IN DE SAMENLEVING 1: SOORTEN MASSAMEDIA

1. DE GESCHREVEN MASSAMEDIA....3
1.1. DE KRANT....3
1.1.1. Kenmerken....3
1.1.2. Geschiedenis....3
1.1.3. (Lezers)profiel....4
1.2. HET TIJDSCHRIFT....7
1.2.1. Kenmerken....7
1.2.2. (Lezers)profiel....8
2. DE AUDIOVISUELE MASSAMEDIA....12
2.1. DE TELEVISIE....12
2.1.1. Openbare en commerciële omroepen....12
2.1.2. Nationale en regionale omroepen....13
2.1.3. Vergelijkingen....14
2.2. DE RADIO....15
2.2.1. Nationale openbare zenders....15
2.2.2. Nationale commerciële zenders....16
2.2.3. Regionale zenders....16
2.3. HET INTERNET....17
2.3.1. Toepassingen en hun gevolgen....17
2.3.2. De digitale kloof....20
3. ACTUELE TRENDS....22

 © Edulogos

HOOFDSTUK 2:
COMMUNICATIE IN DE SAMENLEVING 2: FUNCTIES EN MACHT VAN MASSAMEDIA

1. INLEIDING: COMMUNICATIE....3
1.1. WAT IS COMMUNICATIE?....3
1.2. HET COMMUNICATIEPROCES....3
1.3. SOORTEN COMMUNICATIE....5
1.3.1. Intrapersoonlijke communicatie....5
1.3.2. Interpersoonlijke communicatie....5
1.3.3. Massacommunicatie....6
1.3.4. Eenzijdige communicatie....7
1.3.5. Meerzijdige communicatie....7
1.3.6. Verbale communicatie....7
1.3.7. Non-verbale communicatie....8
2. FUNCTIES VAN MASSAMEDIA....8
2.1. DE INFORMATIEVE FUNCTIE....8
2.2. DE EDUCATIEVE FUNCTIE....9
2.3. DE PERSUASIEVE FUNCTIE....10
2.4. DE DIVERTERENDE FUNCTIE....11
2.5. DE COMMERCIËLE FUNCTIE....12
3. DE INVLOED EN MACHT VAN DE MASSAMEDIA....13
3.1. DE INJECTIENAALDTHEORIE....13
3.2. DE SELECTIEVE PERCEPTIETHEORIE....14
3.3. DE AGENDASETTINGTHEORIE....15
3.4. DE CULTIVATIETHEORIE....17
4. MANIPULATIE, PROPAGANDA EN INDOCTRINATIE....19
4.1. NORMALE PERSUASIEVE COMMUNICATIE....19
4.2. MANIPULATIE....20
4.2.1. Begrip....20
4.2.2. Manipulatie in de reclame....20
4.3. PROPAGANDA....22
4.3.1. Begrip....22
4.3.2. Propagandatechnieken....23
4.4. INDOCTRINATIE....25
4.5. MANIPULATIE, PROPAGANDA EN INDOCTRINATIE IN TOTALITAIRE REGIMES....26
5. DE MEDIA ALS VIERDE MACHT....27

 © Edulogos

HOOFDSTUK 3:
COMMUNICATIE IN DE SAMENLEVING 3: REGULERING VAN MASSAMEDIA

1. DE REGULERING VAN MASSAMEDIA DOOR DE OVERHEID....3
1.1. DE VRIJHEID VAN MENINGSUITING EN DE PERSVRIJHEID....3
1.1.1. Vrijheid van meningsuiting....3
1.1.2. Persvrijheid....5
1.1.3. Het recht op informatie....6
1.2. DE CENSUUR....7
1.3. HET BRONNENGEHEIM....9
2. HET MEDIABELEID....10
2.1. INLEIDING....10
2.2. DE VLAAMSE MINISTER VAN MEDIA....11
2.3. DE REGELGEVING DOOR DE VLAAMSE OVERHEID....12
2.3.1. Algemeen....12
2.3.2. Concreet: openbare omroep....13
2.3.3. Commerciële omroep....14
2.4. DE SARC....15
2.5. DE VRM....16
3. DE REGULERING VAN DE MASSAMEDIA DOOR DE ECONOMIE....17
3.1. MEDIACONCENTRATIE....17
3.2. MONOPOLIEVORMING....21
4. DE ZELFREGULERING VAN DE MEDIA....22
4.1. REGULERING....22
4.2. DE RAAD VAN DE JOURNALISTIEK....22
4.2.1. Omschrijving....22
4.2.2. De code van de Raad van de Journalistiek....23
4.3. DE JEP....26

 © Edulogos

HOOFDSTUK 4
DENKEN OVER MENS EN SAMENLEVING 1: WAARDEN, NORMEN, ETHIEK EN MORAAL

1. WAARDEN EN NORMEN....3
1.1. WAARDEN EN NORMEN....3
1.1.1. Begrippen en verbanden....3
1.1.2. Ontstaan en verandering....3
1.1.3. Verschillen in waarden doorheen tijd en ruimte....5
1.2. INFORMELE EN FORMELE NORMENSTELSELS....9
1.3. VIJF BELANGRIJKE WAARDEN IN ONZE MAATSCHAPPIJ....10
1.4. ANDERE VOORBEELDEN VAN WAARDEN....10
2. DE ETHIEK EN DE MORAAL....11
2.1. DE ETHIEK EN DE MORAAL....11
2.2. DE ETHIEK IN DE FILOSOFIE....12
2.2.1. Situering....12
2.2.2. Belangrijke stromingen....12
2.3. DE MORAAL EN DE GODSDIENST....15
2.4. DE VERKLARINGEN VOOR ETHISCH GEDRAG....16
2.4.1. De religieuze verklaringen voor ethisch gedrag....16
2.4.2. De wetenschappelijke verklaringen voor ethisch gedrag....17
3. HET ETHISCH DILEMMA EN DE ETHISCHE KWESTIE....17
3.1. HET ETHISCH DILEMMA....17
3.2. ETHISCHE KWESTIE OF ETHISCH PROBLEEM....19

 © Edulogos

HOOFDSTUK 5
DENKEN OVER MENS EN SAMENLEVING 2: OVERDRACHT EN UITDRUKKING VAN WAARDEN

1. DE OVERDRACHT VAN WAARDEN....3
1.1. GEZIN....3
1.2. ONDERWIJS....4
1.3. MEDIA....5
1.4. FORMELE KANALEN....6
1.5. GODSDIENST....7
1.5.1. Waarde-overdracht....7
1.5.2. Secularisatie....7
2. DE UITDRUKKING VAN WAARDEN....9
2.1. IN VERHALEN EN MYTHEN....9
2.2. IN TRADITIES EN SYMBOLEN....10
2.3. IN KUNST....11
2.3.1. Schilderkunst....11
2.3.2. Beeldhouwkunst....12
2.3.3. Bouwkunst....12
2.3.4. Muziek....13
2.3.5. Literatuur....13
2.3.6. Fotografie....14
2.3.7. Film....14
3. DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS....15
3.1. MENSENRECHTEN....15
3.2. KRITISCHE BEDENKINGEN....17
3.3. DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS....19
3.4. UNIVERSALITEIT VAN MENSENRECHTEN....22
3.5. TEKST VAN DE UNIVERSELE VERKLARING VAN DE RECHTEN VAN DE MENS....24

 © Edulogos

HOOFDSTUK 6
DENKEN OVER MENS EN SAMENLEVING 3: MENS- EN WERELDBEELD DEEL 1

1. DE FILOSOFIE....3
1.1. OORSPRONG EN ONTWIKKELING....3
1.2. DE FILOSOFISCHE VERWONDERING....4
1.3. DE FILOSOFISCHE VRAAG....4
1.4. DE SOORTEN FILOSOFIE....5
1.4.1. Metafysica....5
1.4.2. Ontologie....7
1.4.3. Natuurfilosofie....8
1.4.4. Wijsgerige antropologie....8
1.4.5. Ethiek....10
1.4.6. Epistemologie....10
1.4.7. Taalfilosofie....12
2. LEVENSVRAGEN EN ZINVRAGEN....14
3. BELANGRIJKE DENKERS....15
3.1. SOCRATES (469–399 v.C.)....15
3.2. PLATO (428–347 v.C.)....15
3.3. ARISTOTELES (384–322 v.C.)....16
3.4. CONFUCIUS (551–479 v.C.)....19
3.5. ERASMUS (1467–1536)....20
3.6. MARTIN LUTHER (1483–1546)....22
3.7. THOMAS MORE (1478–1535)....23
3.8. RENÉ DESCARTES (1596–1650)....24
3.9. JOHN LOCKE (1632–1704)....26
3.10. IMMANUEL KANT (1724–1804)....27
3.11. JEAN-JACQUES ROUSSEAU (1712–1778)....29
3.12. KARL MARX (1818–1883)....30
3.13. JEAN-PAUL SARTRE (1905–1980)....32
3.14. ETIENNE VERMEERSCH (1934–2019)....33
3.15. ALAIN DE BOTTON (°1969)....34
3.16. FRANCIS FUKUYAMA (°1952)....35

 © Edulogos

HOOFDSTUK 7
DENKEN OVER MENS EN SAMENLEVING 4: MENS- EN WERELDBEELD DEEL 2

1. WERELDBEELDEN....3
1.1. ONTSTAANS- EN STRUCTUURBEELDEN....3
1.1.1. Mythologisch wereldbeeld....3
1.1.2. Bigbangtheorie....3
1.1.3. Geocentrisme en heliocentrisme....4
1.2. MENS- EN MAATSCHAPPIJBEELDEN....6
1.2.1. Dualisme....6
1.2.2. Monisme....7
1.2.3. Theocentrisme....8
1.2.4. Antropocentrisme....9
1.2.5. Humanisme....10
1.2.6. Individualisme....11
1.2.7. Rationalisme....12
1.2.8. Materialisme....12
1.2.9. Kolonialisme....13
1.2.10. Kapitalisme....13
1.2.11. Verlichting....16
1.2.12. Romantiek....18
1.2.13. Marxisme....19
1.2.14. Evolutietheorie....25
1.2.15. Botsing van beschavingen....26
1.2.16. Modernisme en postmodernisme....28
1.2.17. Magisch wereldbeeld....30
1.2.18. Andersglobalisten....30
2. GODSBEELD....31
2.1. MONOTHEÏSME....31
2.2. POLYTHEÏSME....31
2.3. ATHEÏSME....31
2.5. DEÏSME....32
2.6. CREATIONISME EN INTELLIGENT DESIGN....32
2.7. FUNDAMENTALISME....33
2.8. OPIUM VAN HET VOLK....34

 © Edulogos

HOOFDSTUK 8
ORGANISATIE EN WISSELWERKING 1: HET POLITIEKE VELD DEEL 1

1. DE POLITIEKE ORGANISATIEVORMEN....3
1.1. MONARCHIE....3
1.2. REPUBLIEK....3
1.3. THEOCRATIE....4
1.4. TOTALITAIR REGIME – AUTORITAIR REGIME – DICTATUUR....4
1.5. DEMOCRATIE....6
2. DE DEMOCRATISCHE RECHTSSTAAT....10
2.1. DE RECHTSSTAAT....10
2.1.1. Grondrechten en vrijheden....10
2.1.2. De scheiding der machten....10
2.1.3. Het legaliteitsbeginsel....12
2.1.4. Onafhankelijke rechtspraak....13
2.2. DE DEMOCRATISCHE RECHTSSTAAT....13
2.2.1. Kenmerken van de democratische rechtsstaat....14
2.2.2. België als democratische rechtsstaat....14
2.2.3. Voor- en nadelen van de werking van de democratische rechtsstaat....16
2.2.4. Democratische rechtsstaat en westerse waarden....17
3. DE GRONDWET....25
3.1. ALGEMENE KENMERKEN....25
3.2. WAT STAAT ER IN DE GRONDWET?....26
3.3. WIJZIGING VAN DE GRONDWET....28
4. HET MAKEN VAN WETTEN EN DECRETEN....29
4.1. WETTEN....29
4.2. DECRETEN....31

 © Edulogos

HOOFDSTUK 9
ORGANISATIE EN WISSELWERKING 2: HET POLITIEKE VELD DEEL 2

1. VERKIEZINGEN EN VORMING VAN DE REGERING IN BELGIË....3
1.1. VOOR DE VERKIEZINGEN....3
1.2. DE DAG VAN DE VERKIEZINGEN....5
1.3. NA DE VERKIEZINGEN....6
2. DE POLITIEKE PARTICIPATIE....9
3. DE FEDERALE STAAT....10
3.1. DE STRUCTUUR VAN DE BELGISCHE FEDERALE STAAT....10
3.2. DE EVOLUTIE VAN UNITAIRE STAAT NAAR FEDERALE STAAT IN BELGIË....13
4. DE POLITIEKE IDEOLOGIEËN....16
4.1. SOCIAALDEMOCRATIE....16
4.2. LIBERALISME....16
4.3. COMMUNISME....17
4.4. FASCISME....17
4.5. CHRISTENDEMOCRATIE....17
4.6. NATIONALISME....17
4.7. ECOLOGISME....18
5. DE VLAAMSE POLITIEKE PARTIJEN....19
5.1. DE PARTIJEN....19
5.1.1. CD&V....19
5.1.2. Groen!....20
5.1.3. N-VA....21
5.1.4. Open Vld....23
5.1.5. PVDA....24
5.1.6. Vooruit....25
5.1.7. Vlaams Belang....27
5.2. BREUKLIJNEN....30
6. HET PARLEMENT EN DE REGERING....34
6.1. DE OPPOSITIE EN DE COALITIE....34
6.2. HET FEDERAAL PARLEMENT....35
6.3. DE FEDERALE REGERING....37
6.4. HET VLAAMS PARLEMENT....38
6.5. DE VLAAMSE REGERING....38
6.6. DE RAAD VAN STATE....38
6.7. HET GRONDWETTELIJK HOF....40
6.8. HET REKENHOF (DE REKENKAMER)....41

Voorzitters van partijen en leden van de regering kunnen (snel) veranderen. Gebruik de link op de site (Leerstof 2024 > Personen in het politieke veld) om vlak voor je examen te controleren of er iets veranderd is.

 © Edulogos

HOOFDSTUK 10:
ORGANISATIE EN WISSELWERKING 3: HET JURIDISCHE VELD

1. RECHTSSYSTEMEN....3
1.1. CIVIL LAW – CONTINENTAAL RECHT....3
1.2. COMMON LAW....4
1.3. RELIGIEUS RECHT....4
1.4. GEWOONTERECHT....5
1.5. VERBAND RECHTSSYSTEMEN EN POLITIEKE SYSTEMEN....5
2. DE ORGANISATIE VAN DE RECHTERLIJKE MACHT IN BELGIË....5
2.1. DE DRIEHOEKSTRUCTUUR....5
2.2. DE RECHTBANKEN....6
2.3. RUIMTELIJKE ORGANISATIE....10
3. PROCESSEN....10
3.1. JURIDISCHE BEGRIPPEN....10
3.2. HET VERSCHIL TUSSEN EEN BURGERLIJK EN EEN STRAFRECHTELIJK PROCES. .14
3.3. VERLOOP VAN EEN STRAFRECHTELIJK PROCES....15
4. NIEUWE UITDAGINGEN VOOR DE RECHTERLIJKE MACHT IN BELGIË....18
4.1. UITDAGINGEN EN MOGELIJKE OPLOSSINGEN....18
4.2. WISSELWERKING POLITIEK VELD....23
5. INTERNATIONALE ORGANISATIE....23
5.1. INVLOED OP DE WETGEVING....23
5.2. SPANNINGSVELD....25
5.3. INVLOED OP DE POLITIEK....25
6. HET INTERNATIONAAL STRAFHOF IN DEN HAAG....27
6.1. ONTSTAAN EN WERKING....27
6.2. VOORBEELDEN VAN RECHTSZAKEN....28
6.3. VOOR- EN NADELEN....29
7. INTERNATIONALE MILIEUVERDRAGEN EN NATIONALE MILIEUWETGEVING....29

 © Edulogos

HOOFDSTUK 11:
ORGANISATIE EN WISSELWERKING 4: HET SOCIAAL-ECONOMISCHE VELD

1. SOLIDARITEIT....3
1.1. DE VERSCHILLENDE VORMEN VAN SOLIDARITEIT....3
1.1.1. Inleiding....3
1.1.2. Wat maakt mensen solidair?....3
1.1.3. Soorten solidariteit....3
1.2. SOLIDARITEIT EN DE BELGISCHE SOCIALE ZEKERHEID....8
1.2.1. De verschillende takken van de sociale zekerheid....9
1.2.2. De herverdelende werking van de sociale zekerheid....10
1.2.3. Sociale bijstand....11
1.2.4. Beknopte geschiedenis van de sociale zekerheid....11
1.3. DE ROL VAN HET OCMW IN VLAANDEREN....12
1.4. HET LEEFLOON....13
1.5. VERZORGINGSSTAAT EN ACTIEVE WELVAARTSSTAAT....14
1.5.1. Problemen van de verzorgingsstaat....14
1.5.2. Het moet anders....16
2. WERKGEVERS- EN WERKNEMERSORGANISATIES IN BELGIË....18
2.1. WERKGEVERSORGANISATIES....18
2.1.1. VBO....18
2.1.2. VOKA....19
2.2. WERKNEMERSORGANISATIES....20
2.2.1. ABVV....20
2.2.2. ACV....21
2.2.3. ACLVB....22
3. DE ECONOMISCHE GLOBALISERING....25
3.1. BEGRIP....25
3.2. VERZET TEGEN GLOBALISERING....27
3.3. DE ROL EN DE MACHT VAN MULTINATIONALS....27
4. HET SPANNINGSVELD TUSSEN ECONOMIE EN ECOLOGIE....28
5. HET SPANNINGSVELD TUSSEN ECONOMIE EN GEZONDHEIDSZORG....29

 © Edulogos

HOOFDSTUK 12:
ORGANISATIE EN WISSELWERKING 5: HET CULTURELE VELD

1. WETENSCHAPPELIJKE KENNIS....3
1.1. DE KENMERKEN VAN WETENSCHAPPELIJKE KENNIS....3
1.2. DE BRONNEN VAN WETENSCHAPPELIJKE KENNIS....4
1.2.1. Wetenschappelijke bewijsvoering....4
1.2.2. Empirisme en rationalisme....5
1.3. DE WETENSCHAPPELIJKE METHODE....6
2. COMMON SENSE-KENNIS....8
3. DE IMPACT VAN WETENSCHAP EN TECHNIEK OP DE SAMENLEVING....9

 © Edulogos

HOOFDSTUK 13:
EXPRESSIE IN DE SAMENLEVING 1: FUNCTIES VAN KUNST / KUNST EN WERELDBEELD

1. INLEIDING....3
2. DE FUNCTIES VAN KUNST....6
2.1. DE AMUSERENDE FUNCTIE VAN KUNST....6
2.2. DE EDUCATIEVE FUNCTIE VAN KUNST....7
2.3. KUNST OM IDEEËN EN WAARDEN UIT TE DRUKKEN....7
2.4. KUNST OM MACHTSVERHOUDINGEN UIT TE DRUKKEN....9
2.5. KUNST OM KRITIEK TE GEVEN....11
2.6. KUNST OM TE DECOREREN....13
3. KUNST EN WERELDBEELD....13
3.1. HET RELIGIEUS WERELDBEELD....14
3.2. HET HUMANISTISCH WERELDBEELD....17
3.3. HET ROMANTISCH WERELDBEELD....18
3.4. HET POSTMODERN WERELDBEELD....20

Omdat de hoofdstukken Kunst en de historische context al erg uitgebreid zijn en omdat het uitdrukken van een wereldbeeld ook valt onder uitdrukken van ideeën en waarden hebben we het stukje Kunst en wereldbeeld (dat dus bij Kunst en de historische context hoort) aan dit hoofdstuk toegevoegd.

 © Edulogos

HOOFDSTUK 14:
EXPRESSIE IN DE SAMENLEVING 2: KUNST EN DE HISTORISCHE CONTEXT TOT 1600

1. PREHISTORIE....3
   1.1. SCHILDERKUNST....3
   1.2. BEELDHOUWKUNST....4
   1.3. BOUWKUNST....4
2. GRIEKSE KUNST....5
   2.1. SCHILDERKUNST....6
   2.2. BEELDHOUWKUNST....6
   2.3. BOUWKUNST....8
   2.4. LITERATUUR....13
3. ROMEINSE KUNST....14
   3.1. SCHILDERKUNST....15
   3.2. BEELDHOUWKUNST....16
   3.3. BOUWKUNST....17
   3.4. LITERATUUR....18
4. DE MIDDELEEUWEN....19
   4.1. SCHILDERKUNST....19
   4.2. ROMAANSE BOUWKUNST EN BEELDHOUWKUNST....22
   4.3. GOTISCHE BOUWKUNST EN BEELDHOUWKUNST....23
   4.4. MUZIEK....24
   4.5. LITERATUUR....25
5. DE RENAISSANCE....26
   5.1. SCHILDERKUNST....28
   5.2. BEELDHOUWKUNST....28
   5.3. BOUWKUNST....29
   5.4. MUZIEK....30
   5.5. LITERATUUR....31

OPMERKINGEN

- Om gemakkelijker te printen en het document niet nog omvangrijker te maken, staan er in dit hoofdstuk niet al te veel afbeeldingen. Het is echter van groot belang dat je naar kunst kijkt. Gebruik daartoe de link op de site (Leerstof 2024 > Beeldmateriaal historische context).
- Begin- en een einddatums van periodes, stijlen,… zijn geen strikte grenzen en verschillende bronnen gebruiken ook iets anders datums. Zorg ervoor dat je begin en einde kan situeren in een eeuw (eerst of tweede helft, eventueel eerst, tweede,... kwart).

 © Edulogos

HOOFDSTUK 15:
EXPRESSIE IN DE SAMENLEVING 3: KUNST EN DE HISTORISCHE CONTEXT VANAF 1600

1. BAROK....3
1.1. SCHILDERKUNST....3
1.2. BEELDHOUWKUNST....6
1.3. BOUWKUNST....6
1.4. MUZIEK....7
1.5. LITERATUUR....9
2. CLASSICISME....10
2.1. SCHILDERKUNST....11
2.2. BEELDHOUWKUNST....11
2.3. BOUWKUNST....11
2.4. MUZIEK....12
2.5. LITERATUUR....13
3. ROMANTIEK....13
3.1. SCHILDERKUNST....14
3.2. MUZIEK....15
3.3. LITERATUUR....16
4. REALISME....16
4.1. SCHILDERKUNST....17
4.2. LITERATUUR....17
5. IMPRESSIONISME....18
5.1. SCHILDERKUNST....18
5.2. BEELDHOUWKUNST....19
5.3. MUZIEK....19
5.4. LITERATUUR....19
5.5. FOTOGRAFIE....20
6. ART NOUVEAU EN JUGENDSTIL....20
7. (DUITS) EXPRESSIONISME....21
7.1. SCHILDERKUNST....21
7.2. BOUWKUNST....22
7.3. MUZIEK....23
7.4. LITERATUUR....23
7.5. FILM....24
8. KUBISME....25
9. SURREALISME....26
9.1. SCHILDERKUNST....27
9.2. BEELDHOUWKUNST....27
9.3. LITERATUUR....27
9.4. FILM....28
10. ABSTRACT EXPRESSIONISME....29
11. POPART....29
12. CONCEPTUELE KUNST....30
13. POSTMODERNISME....31
13.1. BEELDENDE KUNST....31
13.2. BOUWKUNST....32
13.3. LITERATUUR....33

 © Edulogos

HOOFDSTUK 16:
EXPRESSIE IN DE SAMENLEVING 4: KUNST EN DE KUNSTKRITISCHE CONTEXT

1. DE NORMATIEVE THEORIEËN OVER KUNST....3
2. KUNSTKRITIEK....7
3. KUNSTKRITISCHE ANALYSE....10
4. ACHTERGRONDINFORMATIE KUNSTKRITIEK....11
4.1. SCHILDERKUNST....11
4.2. BEELDHOUWKUNST....17
4.3. BOUWKUNST....22
4.4. MUZIEK....23
4.5. LITERATUUR....25
4.6. FOTOGRAFIE....27
4.7. FILM....28

 © Edulogos

HOOFDSTUK 17:
EXPRESSIE IN DE SAMENLEVING 5: KUNST EN DE CULTURELE CONTEXT

1. DE MOORSE BOUWKUNST....2
2. HET JAPONISME....4
3. DE JAZZ....5
4. PAUL GAUGUIN....6

 © Edulogos